

A hosszan tartó pihenés előfeltételeinek megteremtése

A hosszan tartó pihenés lényeges a tejhasznú tehenek termelékenységére szempontjából, mivel a fekvés során a tőgy vérellátása 30 %-kal javul és az állatok a fekvéssel töltött idő 70 %-ában kérődnek.

A hosszú ideig tartó fekvés ugyanakkor mechanikai, kémiai szempontból továbbá a fertőzések vonatkozásában is minimális körömterheléssel jár és ezáltal az első és egyben a legfontosabb eljárásnak számít, ami egy nagy teljesítményű csoportban a körömök egészségét elősegíti.

Milyen problémák lépnek fel leggyakrabban a gyakorlatban?

- A tehenek nem tudják az összes természetes fekvőpozíciót felvenni.
- A tehenek ferdén, túl messze elől vagy túl távol hátul vagy csak félig fekszenek a pihenőboksztban.
- A pihenőbokszt nedves és szennyezett.
- A fekvőfelület nem elég puha.
- Nem elegendő a pihenőboksztok száma (állat – fekvőhely arány kisebb, mint 1:1)

A természetes fekvőhelyzeteket illetően a legelő számít mérce-nek. A pihenőboksztokban is fel kell venni az 5 lényeges fekvőhelyzetet: mellkasi fekvés (43%), kinyújtott elülső lábak (20%), kinyújtott hátsó lábak (22%), teljes oldalfekvés (7%) és alvópozíció (8%) („Cows and more, was Kühe uns sagen - Tehenek és egyebek, amiről a tehenek beszámolnak nekünk” Pelzer 2007.)

A pihenőbokszt vezérlőegységei, különösen a marcsó és a szügytámasz nem akadályozhatják a teheneket.

Mihelyt egy fekvőhelyzetet, például a kinyújtott elülső lábakkal való fekvést, nem tudják felvenni, túl sokáig fekszenek

más pozíciókban és a fekvéssel töltött össziidő lerövidül.

A fekvőhelyzet korlátlan cseréje segít megelőzni a vérellátási zavarokkal veszélyeztetett bőrterületek (például az ízület) túlterhelését.

A pihenőbokszt megfelelő méretei a régebbi istállók esetében néha nehezen elérhetőek. Kompromisszumok a pihenőbokszt szélességében inkább elfogadottak, mint hosszúságukban. A szalmával almozott pihenőbokszt nagyobb hosszúságot igényel és a gyakorlatban gyakran alig van feltöltve, így a hátsó körömrugók egy fájdalmas élt képeznek – sérülésveszély a mélyen fekvő tehén számára és a tőgy számára éppúgy, mint az ízület belső oldala számára, ahol ezáltal a szalmával almozott pihenőboksztokra jellemző felfekvésű sérülések keletkezhetnek. A pihenőbokszt legfontosabb irányító berendezése a marcsó. A pihenőbokszt történő belépéskor a marcsónek meg kell akadályoznia, hogy a tehén túl messzire menjen be a pihenőboksztba. Felállás után a marcsónek rá kell bírnia a tehenet arra, hogy az trágyázás előtt egyet visszalépjön. A megfelelő helyzet a marmagasságnál 10 cm-rel alacsonyabban és 30 cm-rel a marcsó előtt van kijelölve – és gyakorlatilag csak egy rugalmas megoldás által érhető el, mivel a csoporton belül általában jelentősen ingadozik az állatok magassága: 10-15 cm-es magassági különbség egy merev rendszerben aligha megfelelő. A piac az állatbarát marcsó széles skáláját kínálja, ezek részben a régebbi pihenőboksztok szerkezetekhez is utólagosan hozzászerelhetők. Ha egy tehén nagyritkán csak az első lábával áll a pihenőboksztban, a marcsó helyesen van beállítva.

Az álló tehenek mind a négy lábuk számára előnyben részesítik a puha, száraz pihenőboksztot és ezáltal kímélik a hátsó körmeiket.

Ha a pihenőfelület nedves és trágyával szennyezett, akkor mindenképp ellenőrizni kell, hogy az állatok egy túl magas, esetleg éles szügytámasz vagy egy merev, túlságosan hátulra állított marcső alapján ferde fekvésre vannak-e kényszerítve. Ilyen esetekben az állatok gyakran a szomszédos

bokszban trágyáznak, mivel a ferde helyzetből való felállás is nehéz. Az a kísérlet, hogy próbaképpen néhány pihenőbokszt átépítettünk (például rugalmas marcső, ami a különböző magasságú állatoknak megfelelően passzol és egy állatbarát szügytámasz), olykor nagyon tanulságos és motiváló is lehet! Nagyon fontos a megfelelő alom: az apróra vágott vagy szecskázott szalma négyszer akkora

nedvszívó-képességgel rendelkezik, mint az estleges szeparált trágya és jobban tartható a bokszban. Ezáltal naponként mindössze 300-500 gramm alom elegendő pihenőbokszonként. A fekvőfelület szárazsága nagymértékben hozzájárul a fekvési sérülések megelőzéséhez, mivel a felpuhult bőr kevésbé ellenállóképes – főképp azért, mert a nedvesség miatt szörtemen rések keletkeznek. Pozitívan hat egy további szintkülönbség a pihenőtér, ami alátámasztja a pihenőboksztban lévő lejtőt (körülbelül 3 %).

Vigyázni kell a nedves alommal a pihenőboksztban, mert az drasztikusan lerövidíti a fekvési időt. Mindez például a fűrészpör esetében 86 %-os szárazságról és 13,6 órás fekvési idő / napról 8,6 óra/napra és 26 %-os szárazságra esik vissza (Fregonesi et al., J. Dairy Science, 2007).

A szarvasmarhák a puha talajon fekvést részesítik előnyben, az érzékeny ízületek alig vannak kipárnázva és ennek megfelelően érthető a puha felületet (legalább 20 mm-t deformálódó) választó magatartásuk. Döntő, hogy a fekvőfelület még sok év után is éppen olyan puha legyen, mint kezdetben, erre vannak modern, különösen formatartó régi gumiabroncsból készült gumiszőnyegek, melyek különösen előnyösek és gazdaságosak.

Ha az állatbarát pihenőboksztnál mégis keletkeznek fekvési sérülések, akkor ennek okait olykor a körömsérülésekben kereshetjük. A fájó körmök nem ritkán túl hosszan tartó fekvéshez vezetnek és ezáltal automatikusan növelik az ízületeken kialakuló felfekvéses fekélyek kockázatát. Ugyanakkor csökken a takarmányfelvétel és ez esetleges anyagcsere zavarokat eredményez: egy ördögi kör veszi kezdetét! A puha, állatbarát közlekedőfelületek lényegesen hozzájárulnak a teljesítmény szerinti takarmányfelvételhez, mivel főleg a frissen fejt teheneknél ez nemcsak attól függ, hogy az adag rendszeresen ki van-e számítva, hanem mindenképp attól, hogy az egyes állatok ténylegesen milyen takarmányt kapnak. Itt gyakran kulcsszerepet játszik a közlekedőfelület kialakítása, azáltal, hogy hozzájárul a körmök egészségéhez és a mozgékony megőrzéséhez.

Bonczó Gábor
Bräuer Stalltechnik

Legelőt hozza az istállóba

ÚJ

WINGFLEX

Tökéletes komfort az istállóban:

- alaktartó és tartósan puha
- kényelmes és bőrbarát elasztikus felület
- kíméli az ízületeket
- ideálisan igazodik a fekvő állat alakjához
- felálláskor rugózó támasztó pontok
- könnyen szárad

Referenciáink:

Mezort Zrt. - 1600 fh. Sárvár
Merész Sándor - 260 fh. Csomád

www.kraiburg-agri.de

Az Ön magyarországi szaktanácsadója és értékesítője:

Bonczók Gábor Bräuer Stalltechnik	H-1134 Budapest Lőportár u. 16. Tel.: 06 20 575 9036 Fax: 06 1 412 5019 gabor.bonczok@braeuer.cc
--------------------------------------	--

